

SPOTREBITEĽSKÉ VZDELÁVANIE BRATISLAVČANOV

3. ročník, 2013

(Záverečná správa a vecné vyhodnotenie realizácie projektu)

Úvod

Projekt *SPOTREBITEĽSKÉ VZDELÁVANIE BRATISLAVČANOV* (ďalej projekt), tak ako v minulých ročníkoch bol realizovaný s dotáciou Ministerstva hospodárstva SR, konkrétne v zmysle Zmluvy o poskytnutí štátnej dotácie č. 93/2013-3020-3100 (ďalej zmluvy) uzavretej 13.05.2013 s dodatkom z augusta 2013. Pri vypracovaní projektu sme vychádzali z konkrétnych požiadaviek spotrebiteľov, ktoré sme získali na predchádzajúcich ročníkoch tohto špecifického vzdelávania, ako aj z výsledkov ankety *Spravovanie bytových domov*, ktorú sme realizovali počas 2. ročníka (r. 2012), ktorej cieľom bolo zistiť, o čo z oblasti ochrany spotrebiteľa majú občania - spotrebiteľia - záujem. Z analýzy vyplynulo, že u nich jednoznačne dominuje záujem o problematiku spravovania bytových domov, kde ako vlastníci bytov sú spotrebiteľmi. Do prípravy organizačného rámca realizácie projektu sme zapracovali štyri témy z tejto danej problematiky. Okrem toho sme podobne ako v predchádzajúcich ročníkoch vzdelávacích projektoch vychádzali z motivation writer (motivácia k podujatiu) – čo sa zohľadnilo v jeho stratégii, propagácii, v dôvere k značke MČ Bratislava – Ružinov (spoluorganizátor), k samotnému podujatiu, k splneniu propagovaného obsahu jednotlivých spotrebiteľských tribún a pod..

Realizácia projektu

Nosnou témou tretieho ročníka projektu bola problematika spravovania bytových domov, z ktorej sme vybrali štyri najfrekventovanejšie okruhy. Na základe skúsenosti z predchádzajúcich ročníkov sa vzdelávanie sme realizovali formou spotrebiteľských tribún, ktoré sa konali dve v jarnej časti a dve v jesennej časti, podľa nášho označenia, nie podľa delenia z astronomického hľadiska. Jarné termíny spotrebiteľských tribún sme stanovili po 30. máji, keď mali vlastníci bytov ročné vyúčtovania od správcov. Jesenné sme uskutočnili do októbra, nakoľko v tom čase je ešte svetlo do 18.-tej hodiny. Starší ľudia neradi chodia mimo bytu po zotmení. Začiatok pred 15.-tou hodinou nevyhovuje zamestnaným, tieto dva aspekty sme museli zosúladiť. Propagácia (okrem médií bola aj propagačnými letákmi v budove Miestneho úradu MČ Bratislava – Ružinov a ich roznesením na miesta, kde je veľká frekvencia osôb a majú aj čas si prečítať text letáku (vybrané knižnice, čakárne zdravotné stredísk, kultúrne zariadenia a obchodné reťazce, ktoré dali súhlas na ich uloženie, príp. na pošty, ale aj výlepové plochy, tzv. skruže. Distribúciu plagátov ako aj vlastnú produkcia jednotlivých tribún (od organizačného zabezpečenia až po obsah a výber lektorov jednotlivých spotrebiteľských tribún) sme zabezpečili v spolupráci s profesionálnou PR agentúrou.

Aj v tomto ročníku pokračovala spolupráca s MČ Bratislava – Ružinov, nad spotrebiteľskými tribunami prevzal záštitu jej starosta Ing. Dušan Pekár. Pracovníčky jeho sekretariátu zabezpečovali technické požiadavky pri spotrebiteľských tribúnach, spolupráca

bola bezproblémová. Na 1. a 4. spotrebiteľskej tribúne (ako aj na tlačovej besede) sa osobne ako hosť zúčastnil aj starosta osobne, na 2. spotrebiteľskej tribúne zasa riaditeľ odboru ochrany spotrebiteľa MH SR Ing. Mgr. I. Csiba. Spolupráca aj v tomto ročníku s Ministerstvom spravodlivosti SR sa neuskutočnila (podobne ako v predchádzajúcich ročníkoch). Informáciu o možnostiach riešenia neprimeraných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, teda v zmluvách o výkone správy, sme podali z vlastných zdrojov. Právne rady a stanoviská podávali advokátky, ktoré na základe vzťahu k ZOS prijali rovnaký honorár ako lektori z iných profesií, nakoľko možnosť nadštandardného v odmeňovania právnikov v projektoch podľa podmienok poskytovateľa finančnej dotácie považujeme za diskrimináciu VŠ vzdelania ostatných odborov.

Z vyhodnotenia účastníkov na spotrebiteľských tribúnach (po skončení každej sme vyhodnocovali dotazník o jej úrovni vo všetkých rovinách (bol rozdáný pri prezentácii), čo prinieslo spätnú väzbu pre ďalšiu prácu. Z nich vyplynulo, že s obsahom a s úrovňou jednotlivých tribún boli spotrebiteľia spokojní. Spokojnosť prejavili najmä k časti problematiky spravovania bytových domov - ročné vyúčtovanie nákladov za užívanie bytu a správu bytového domu, v čom majú veľa nejasností a ktoré bezprostredne súvisia s ich spotrebiteľskými právami. Všeobecne možno konštatovať, že v spravovaní bytových domov sú vlastníci bytov ako spotrebiteľia poškodzovaní. Riešenia boli naznačené v diskusiách a vyústili do spoločného záveru – bez aktívneho vlastníka bytu poznajúceho svoje práva a povinnosti pri spravovaní bytového domu nebude možné potenciálne a priebežné poškodzovanie spotrebiteľov odstrániť.

Komplexnosť vzdelávania bola zabezpečená aj kumuláciou niektorých informácií na spotrebiteľských tribúnach, napr.: o Európskom spotrebiteľskom centre, ktoré poskytlo aj propagačný materiál, o projekte Kvalita z našich regiónov, v rámci čoho boli vyžrebovaní výhercovia z účastníkov, ktorí absolvovali celé spotrebiteľské vzdelávanie (niektorí aj všetky 3. ročníky) odmenení slovenskými výrobkami.

Z organizačnej stránky bol problém tak pri vyplňaní prezenčných listín - väčšina účastníkov spotrebiteľských tribún nebola ochotná uviesť kontaktné údaje (zdôvodňovali to, že prišli na verejné podujatie s dobrovoľnou účasťou a je neštandardné žiadať od nich údaje), ako aj z časového dôvodu, nakoľko podpisovanie cca 120 účastníkov je zdĺhavé.

Realizáciu projektu sme vyhodnocovali v dvoch priebežných vyhodnoteniach, v ktorých sú vyjadrené podrobné skúsenosti, pripájame ich v prílohe.

Propagácia projektu v médiách

Pri podávaní projektu bola dohovorovaná propagácia v Ružinovskom echu, na stránkach www.seniorhelp.sk, www.domaarada.sk a www.slovenskýspotrebiteľ.sk.

Permanentne bolo konanie spotrebiteľských tribún uverejňované v prehľade podujatí tlačových agentúr SITA a TASR. Na 2. spotrebiteľskej tribúne boli prítomní redaktori Rádiožurnálu RTVS a TV Markíza, ktorí z nich urobili aj výstup. Samostatné avízo pre začiatok spotrebiteľského vzdelávania bolo v Rádiu Regina RTVS pred 1. spotrebiteľskou tribúnou, pred každou v Bratislavskom kuriéri.

Problematika ročného vyúčtovania bola námetom pre monotematické spracovanie v SME, v Hospodárskych novinách a v Petržalských novinách Poznámka: Zabezpečovanie propagácie podujatí občianskeho združenia je viazané na intervencie a osobné kontakty v médiách.

Poznámka: Podrobný rozpis výstupov v médiách sme poslali elektronickou poštou, výstrižky článkov z médií sme doručili na MH SR v júni 2013.

Ekonomické zabezpečenie projektu

V používaní pridelených finančných prostriedkov boli dodržané podmienky zmluvy o ich pridelení.

Účtovné doklady sú v rozsahu:

- časť pokladňa (8 listov pokladničnej knihy, 4 príjmové pokladničné doklady 76 výdavkových pokladničných dokladov), 42 príkazných zmlúv, 1 zmluva za nájom internetu),
- časť banka (výpisy z účtu v peňažnom ústave od apríla 2013 do decembra 2013, 7 hárkov peňažného denníka so 107 položkami - 10 faktúr, 1 mandátna zmluva k fa účtovníčky.

Pri zostavovaní rozpočtu sme vychádzali z nasledovných skutočností:

- stanovené podmienky pre používanie finančnej dotácie, materiálneho vybavenia združenia (nie je žiadne) ako aj ochoty členov a oslovených spolupracovníkov (odborníci pre dané témy) vykonať niektoré práce v dobrovoľníckom režime, resp. v čiastočnom dobrovoľníckom režime za symbolickú odmenu,
- tzv. nízkonákladový rozpočet v niektorých položkách (profesionálna PR agentúra), prevádzky webovej stránky (úhrada za web hosting, odmena administrátora stránky, ktorú nebolo možné uhradiť z položky vzdelávanie) a prenájmu miestnosti na schôdze realizátorov projektu.

Výpis vykonaných hovorov z mobilného telefónu bol urobený v polročných obdobiach a to dvakrát (jarná a jesenná časť realizácie projektu, nakoľko počas leta sa práce nevykonávali). Tým, že sa vydáva spätne za pol roka sa ušetril poplatok za mesačné výpisy á/8,36 €. Za december sa mohlo o výpis požiadať až 5. januára, teda v čase, keď už bolo uzavreté účtovníctvo. Hovory z mobilného telefónu boli vykonané so značným obmedzením dĺžky trvania (z výpisu je zrejmé, že okrem jedného netrvali viac ako minútu), neboli používané na súťažné SMS, príp. na volanie na ATX čísla. Prevažne sme používali súkromná pevná telefonická linka, úhrada vykonaných hovorov z nej bola spoluúčasť na financovaní projektu, takisto ako aj používanie vlastných počítačov notebookov.

Na všetkých letákoch, prezentáciách diapozitívov a pri moderovaní spotrebiteľských tribún sme uvádzali informáciu, že projekt *Spotrebiteľské vzdelávanie Bratislavčanov* sa realizuje s finančným príspevkom MH SR a to aj napriek tomu, že zmluva túto požiadavku nestanovovala.

Rozpočet v podkapitol režijné náklady (1) a vzdelávacia časť (2) bol dodržaný. V podkapitole režijné náklady prišlo k malým presunom, ktoré boli uvádzané v mesačných výkazoch.

Poznámky:

- *V rozbehovej časti projektu do mája 2013, keď ešte neprišla prvá časť dotácie, sme satureovali všetko, čo bolo potrebné z vlastných zdrojov, zúčtovanie tovarov, resp. ich vrátenie sme urobili až v jeho záverečnej fáze.*
- *V novembri 2013, keď sme robili záverečné doúčtovanie pre chybu ekonóma a zostavovateľa príkazných zmlúv (nezaúčtovanie úhrady faktúry agentúre za anketu)*

nastali zmeny pôvodného rozpočtu posunom čiastky z podkapitoly 1 do podkapitoly 2, a to bez súhlasu koordinátorky projektu, ktorá v tom čase bola chorá. Po jej kontrole musel prepracovať vyúčtovanie (postihom bol zaťažený ekonóm), opravný mesačný výkaz za november bol dodatočne doručený na MH SR.

Záver

Tretí ročník spotrebiteľského vzdelávania mal vysokú profesionálnu úroveň po stránke obsahovej ako aj organizačnej. Jednoznačne sa preukázalo, že existuje istá skupina spotrebiteľov, ktorá má záujem si touto formou zvyšovať svoje spotrebiteľské povedomie. Evidujeme asi 8 – 10 spotrebiteľov, ktorí chodia na spotrebiteľské tribúny od prvého ročníka projektu, pričom asi 30 sa zúčastnilo všetkých tohtoročných spotrebiteľských tribún.

Zo všetkých tém, spadajúcich do ochrany spotrebiteľa je najväčší záujem o problematiku spravovania bytových domov. Ak sa príprava a propagácia zastreší profesionálnym marketingom a PR (čo sme v tomto ročníku urobili), počet občanov na jednotlivých tribúnach naplní kapacitu zasadačky Miestny úrad MČ Bratislava Ružinov a veľkú zasadačku MH SR, čo je cca 120 – 130 účastníkov.

To, čo komplikovalo vlastnú realizáciu nielen tohto ročníka spotrebiteľského vzdelávania, ale aj predchádzajúcich, sme uviedli v oboch priebežných hodnoteniach, ktoré sú v prílohe.

Na tomto mieste sú uvádzané niektoré z tých faktov stručne, aby sme zdôraznil ich význam a potrebu zo strany kompetentných riešiť.

- Spoluúčasť, teda financovanie realizátorov časti projektu z vlastných prostriedkov (ZOS nemá žiadny iný príjem), ktorí projekt realizujú dobrovoľnícky, je neštandardné a nedá sa robiť dlhodobo. Najproblematickejšie je to v prípade vypracovanie projektu a jeho koordinácie bez odmeny, resp. s odmenou, na ktorú si sami dali vklad. Rotovanie funkcie koordinátora nie je možné, pretože len osoba, ktorá podpísala zmluvu, je právne a materiálne za použitie a zúčtovanie finančnej dotácie zodpovedná. Striedaním koordinácie projektu môže nastať chaos, čo sa v novembri stalo aj nám.
- Zdôrazňujeme aj skutočnosť, že spoluúčasť bola aj s používaním vlastnej komunikačnej a výpočtovej techniky, aj priebežným poskytovaním vlastných priestorov pre operatívnu realizáciu projektu ako aj uskladňovaním dokumentácie a neraz aj niektorých druhov kancelárskych potrieb.
- Diskriminácia odborníkov s VŠ vzdelaním, mimo advokátov, ktorí jediní si môžu prednášky a poradenstvo účtovať podľa cenníka komory, pritom mediátor, energetik, ekonóm a pod. môže dostať určenú limitovanú hodinovú sadzbu, čo môže spôsobiť, že odborníkov na spotrebiteľské tribúny nezískame.

Efektívnosť projektu *Spotrebiteľské vzdelávanie Bratislavčanov* je výsledkom dobrej spolupráce s Miestnym úradom MČ Bratislava – Ružinov s Ministerstvom hospodárstva SR so Slovenskou obchodnou inšpekciou ako aj ústretovosti odborníkov, ktorí prijali pozvanie na jednotlivé spotrebiteľské tribúny a samozrejme aj zástupcov médií, s ktorými niektorí členovia ZOS majú dlhoročné dobré pracovné a osobné kontakty. Po 3. ročníkoch konštatujeme, že aktivita tohto druhu vo verejnom záujme, ktorá má dopad na vzdelanie občana – spotrebiteľa, je možná iba s kompletnou a komplexnou odbornou spoluprácou občianskeho združenia so samosprávnym orgánom ako aj

inštitúciami pôsobiacimi v ochrane spotrebiteľa, teda orgánmi trhového dozoru a štátneho dohľadu. Iba tak sa bude jej úroveň zvyšovať o čo sme sa snažili a možno aj budeme sa snažiť v budúcnosti.

Jozef D. B y t č á n e k
predseda Správnej rady ZOS

Jana M i k l o v i č o v á
štatutárna zástupkyňa a koordinátorka
projektu

a

Alžbeta G r a n č i č o v á*
designovaná predsedníčka
Správnej rady ZOS

* od septembra 2013

Prílohy:

Príloha 1 - 1. priebežné hodnotenie

Príloha 2 - 2. priebežné hodnotenie

1. priebežné hodnotenie

Projekt SPOTREBITEĽSKÉ VZDELÁVANIE BRATISLAVČANOV (3. ročník)

V zmysle Zmluvy o poskytnutí štátnej dotácie č. 93/2013-3020-3100 (ďalej zmluvy) uzavretej 13. 05. 2013 - článku IV, bodu 11, Vám týmto v prílohe zasielame originály **účtovných dokladov s peňažným denníkom a pokladničnou knihou** (príloha 1) a prvé **vecné vyhodnotenie priebežnej realizácie projektu.**

- 1/ Od marca 2013 členovia Združenia občianskej sebaobrany (ďalej ZOS) na spoločných stretnutiach začali zostavovať tím, ktorý bude zodpovedný za obsahovú a vecnú náplň jednotlivých spotrebiteľských tribún, ktoré sú v projekte verejného *Spotrebiteľského vzdelávania Bratislavčanov* dominantné. Oslovené osoby, ktoré nie sú členmi ZOS (napr. zástupca agentúry MVK, zástupca P.R. agentúry, odborník na web stránky, ekonómka a iní) sa podujali na spoluprácu a akceptovali výšku honoráru, ktorá bude asi 1/3 z bežných, komerčných cien v jednotlivých profesiách.
- 2/ Hlavnou náplňou práce bolo zostavenie tém pre spotrebiteľské tribúny, zabezpečenie ich personálneho obsadenia lektormi, zabezpečenie propagácie jednotlivých spotrebiteľských tribún, zostavenie anketových otázok, na čo boli vytvorené skupiny, ktoré pracovali vo vlastnom režime a po mesiaci na spoločnej porade sa schvaľovali predložené informácie a návrhy. Konkrétne výsledky (nápad, návrhy, stanoviská, výsledky konzultácií a pod.) sa postupne zosumovali do finálnej línie projektu.
- 3/ Koncom apríla sme dospeli k spoločnému stanovisku, že odborný a kreatívny potenciál tímu sa musí prejavovať vo výslednom efekte 3. ročníka verejného spotrebiteľského vzdelávania, čo samo o sebe je veľmi progresívna a originálna forma, navyše zatiaľ žiadnym občianskym združením v SR nerealizovaná.
- 4/ Vzhľadom na skutočnosť, že finančné prostriedky pridelené na realizáciu projektu zmluvou prišli na účet až v posledný májový týždeň, všetky najnevyhnutnejšie náklady hradili členovia, prenájom miestnosti na pracovné porady sme mali možnosť uhradiť s časovým sklzom bez penalizácie.
- 5/ Pri spoločnom preštudovaní zmluvy už podpísanej aj zástupcom poskytovateľa sa zistilo, že bod 8/, článku IV/ bude potrebné s ním prerokovať, konkrétne stanovené „normy“ na organizačné zabezpečenie spotrebiteľských tribún (seminárov), na vypracovanie tlačovej správy, PR a marketingových aktivít, pretože práca, ktorá sme odvedli na obsahové, vecné a organizačné zabezpečenie pred samotnými spotrebiteľskými tribúnami, si vyžadovala oveľa viac hodín. V časových limitoch stanovenými „normami“ sa práca nedala vykonať. O tejto situácii bol informovaný aj starosta MČ Bratislava Ružinov, ktorý prijal záštitu nad projektom a preto sme upustili aj od organizácie tlačovej besedy, ktorá bola plánovaná na 30.mája. Iba zmysel pre zodpovednosť voči osobám, ktoré sa podujali na projekte spolupracovať ako aj k spotrebiteľskej verejnosti (termíny spotrebiteľských tribún boli medializované v Ružinovskom echu a v Bratislavskom kuriéri) sme neodstúpili od zmluvy vrátením prvej časti dotácie. Do vyriešenia situácie koordinátorka projektu so zástupcom

poskytovateľa vzala na seba plnú zodpovednosť za neskoré oboznámenie členov ZOS so znením zmluvy a dala k dispozícii funkciu štatutárnej zástupkyne.

Pri tejto príležitosti sa dospelo k stanovisku, že je potrebné poukázať na diskrimináciu iného VŠ vzdelania než právnického, ktoré je pre ochranu spotrebiteľa rovnako dôležité ako právnické. Právnici majú podľa podmienok pre projekty, si formou faktúry účtovať komerčné ceny, pričom nič nevedia o zákonných normách z iných oblastí, napr. z energetiky, kedy určite nestačí iba ich prečítanie. Rovnako z ekonomiky, ktorú neštudovali. Vzdelávanie a poradenstvo spotrebiteľov si vyžaduje interdisciplinárny prístup a preto odborníci z iných oblastí s VŠ vzdelaním nemajú prečo byť odkázaní na 7 euróv limit. Marketing, P.R., mediácia, IT odborníci tiež majú možnosť si uplatniť bežné komerčné ceny, rovnako ako právnici.

- 6/ V čase písania priebežnej správy už bola realizovaná 1. spotrebiteľská tribúna*, v čase jej odovzdania sa konala 2. spotrebiteľská tribúna, čo si vyžadovalo plné pracovné nasadenie a preto v tejto časti nepovažujeme za potrebné rozpisovať priebeh prípravných prác. Uvedieme ich v 2. časti priebežného hodnotenia, čo bude ilustráciou pre vyhodnotenie úrovne a efektu jarnej časti realizácie projektu.

** Inováciou bolo spojenie s projektom Kvalita z našich regiónov, o čom bola závere spotrebiteľskej tribúny podaná stručná informácia a vyžrebovali sme výhercov slovenských výrobkov, ktoré dodali organizátori projektu. Kvôli pobytu mimo Bratislavu sa osobne spotrebiteľskej tribúny nemohla zúčastniť jeho autorka, predbežne sme boli dohovorení na jej účasti na 2. spotrebiteľskej tribúne 10.6. Pre náročnosť témy tej spotrebiteľskej tribúny a počet lektorov na nej, sme preložili jej účasť na jesennú spotrebiteľskú tribúnu, aby sme na informácie a diskusiu o projekte Kvalita z našich regiónov vytvorili dostatočný časový priestor.*

Poznámka:

Pracovné vyťaženie s prípravou 2. spotrebiteľskej tribúny spôsobilo (10. 06. 2013), že sme priebežné vyhodnotenie realizácie projektu omylom nepriložili k zásielke podanej 10. 6. 2013 (origináli účtovných dokladov), za čo sa ospravedlňujeme.

2. priebežné hodnotenie

Projekt SPOTREBITEĽSKÉ VZDELÁVANIE BRATISLAVČANOV **(3. ročník)**

Realizácia 3. ročníka projektu verejného spotrebiteľského vzdelávania je rozdelená na dve časti - jarnú a jesennú časť. V jarnej časti sa konali dve spotrebiteľské tribúny (3. júna a 10. júna 2013), ktorých témy boli zamerané na ročné vyúčtovanie nákladov spojených s užívaním a správou bytu (ďalej ročné vyúčtovania).

Výber témy sme vybrali na základe jej aktuálnosti (do 31. mája dostávali vlastníci bytov ročné vyúčtovania) a zároveň na základe poznatkov, že vlastníci bytov majú problémy s kontrolou predmetných vyúčtovaní. Termíny konania spotrebiteľských tribún zámerne nadväzovali na termín zasielania ročných vyúčtovaní, čo motivovalo vlastníkov bytov zúčastniť na spotrebiteľských tribúnach.

Verejné spotrebiteľské vzdelávanie je jedinečný a originálny projekt, čo samo o sebe si vyžaduje nielen organizačné schopnosti a zručnosti, ale aj orientáciu v danej problematike členov realizačného tímu, čo má dopad na úroveň podujatia. Príprava analýzy ročného vyúčtovania a zostavenie zrozumiteľnej metodiky jeho kontroly pre jednotlivé vekové ako aj vzdelanostné skupiny spotrebiteľov bolo neúnosne náročné na čas realizátorov projektu.

Citujeme vyjadrenie z prvej priebežnej správy, v ktorej sme túto skutočnosť vyjadrili takto: *Koncom apríla sme dospeli k spoločnému stanovisku, že odborný a kreatívny potenciál tímu sa musí prejaviť vo výslednom efekte 3. ročníka verejného spotrebiteľského vzdelávania, čo samo o sebe je veľmi progresívna a originálna forma, navyše zatiaľ žiadnym občianskym združením v SR nerealizovaná.*

Propagácia spotrebiteľských tribún ako aj výstupy v médiách (najmä z druhej spotrebiteľskej tribúny) bola nadštandardná, kompletný zoznam sme e-mailom v júni poslali Ing. Gašparíkovej.

Poznámky:

- Vzhľadom na to, že pracovníci Odboru ochrany spotrebiteľa a VT Ministerstva hospodárstva SR boli osobne prítomní na oboch spotrebiteľských tribúnach ich úroveň spoznali a overili si.
- Priebeh realizácie projektu bol poznačený výhradou k bodu 8/, článku IV. zmluvy o poskytnutí štátnej dotácie č. 93/2013-3020-3100 (ďalej zmluva) čo sme uviedli v prvom priebežnom hodnotení a uvádzame ho v celom rozsahu aj v závere tejto priebežnej správy.
- Záležitosť sa riešila osobnou konzultáciou koordinátorky projektu ako aj rozsiahlou elektronickou korešpondenciou a práve v čase vypracovávania tejto správy je výsledok dohody v záverečnej fáze.
- Pre vyššie uvedenú skutočnosť sa po jarnej časti projektu zmrazili niektoré aktivity, napr. tlačovú besedu pred začiatkom verejného spotrebiteľského vzdelávania (okrem ankety a redizajnu webovej stránky, čo bolo zmluvne dohodované), na realizácii

projektu (témy, lektori a termíny dvoch spotrebiteľských tribún jesennej časti boli dohodované už koncom júna). Koniec augusta bol termínom na definitívne zaujatie rozhodnutia a to - k pokračovať v realizácii projektu alebo ho v danej fáze ukončiť – čo by bolo krajným riešením. Zodpovednosť za dôveru, ktorú k realizátorom projektu prejavil starosta MČ Bratislava – Ružinov tým, že nad ním prevzal záštitu, nás motivovala k rozvážnosti.

- Vzhľadom na to, že prvá časť z pridelených financií prišla až koncom mája najnevyhnutnejšie materiálne pomôcky sme zakupovali zo súkromných peňazí, príp. sme si ich zapožičali, materiálne a finančné vysporiadanie budeme riešiť v priebehu septembra.
- Pretože zmluva ako aj pokyny neurčujú žiadnu osnovu pre vypracovanie priebežných alebo záverečnej správy o realizácii projektu, zúžili sme jej rozsah na najnevyhnutnejšie informácie.
- Citát z prvej priebežnej správy k stanoveniu „noriem“ na ohodnotenie iných profesií ako právnikov opätovne uvádzame v celom rozsahu:

Pri spoločnom preštudovaní zmluvy už podpísanej aj zástupcom poskytovateľa sa zistilo, že bod 8/, článku IV/ bude potrebné s ním prerokovať, konkrétne stanovené „normy“ na organizačné zabezpečenie spotrebiteľských tribún (seminárov), na vypracovanie tlačovej správy, PR a marketingových aktivít, pretože práca, ktorá sme odvedli na obsahové, vecné a organizačné zabezpečenie pred samotnými spotrebiteľskými tribúnami, si vyžadovala oveľa viac hodín. V časových limitoch stanovenými „normami“ sa práca nedala vykonať. O tejto situácii bol informovaný aj starosta MČ Bratislava Ružinov, ktorý prijal záštitu nad projektom a preto sme upustili aj od organizácie tlačovej besedy, ktorá bola plánovaná na 30.mája. Iba zmysel pre zodpovednosť voči osobám, ktoré sa podujali na projekte spolupracovať ako aj k spotrebiteľskej verejnosti (termíny spotrebiteľských tribún boli medializované v Ružinovskom echu a v Bratislavskom kuriéri) sme neodstúpili od zmluvy vrátením prvej časti dotácie. Do vyriešenia situácie koordinátorka projektu so zástupcom poskytovateľa vzala na seba plnú zodpovednosť za neskoré oboznámenie členov ZOS so znením zmluvy a dala k dispozícii funkciu štatutárnej zástupkyne.

Pri tejto príležitosti sa dospelo k stanovisku, že je potrebné poukázať na diskrimináciu iného VŠ vzdelania než právnického, ktoré je pre ochranu spotrebiteľa rovnako dôležité ako právnické. Právnicki majú podľa podmienok pre projekty, si formou faktúry účtovať komerčné ceny, pričom nič nevedia o zákonných normách z iných oblastí, napr. z energetiky, kedy určite nestačí iba ich prečítanie. Rovnako z ekonomiky, ktorú neštudovali. Vzdelávanie a poradenstvo spotrebiteľov si vyžaduje interdisciplinárny prístup a preto odborníci z iných oblastí s VŠ vzdelaním nemajú prečo byť odkázaní na 7-eurový limit. Marketing, P.R., mediácia, IT odborníci tiež majú možnosť si uplatniť bežné komerčné ceny, rovnako ako právnicki.

- Za diskrimináciu považujeme aj skutočnosť, že autor know how projektu a jeho koordinátor nemá nárok na odmenu, na čo budeme upozorňovať aj iným spôsobom. Filozofia pracovníkov MH SR, že združenie má dať vklad (finančný, odborný a časový) má síce potenciál šľachetnosti a uvedomelosti, ale znevažuje prácu autora a koordinátora projektu. Skutočnosť, že ten, kto nesie právnu a hmotnú zodpovednosť nemá nárok na odmenu je bezprecedentné vykorisťovanie. Realizácia projektu si totiž vyžaduje prácu vo voľnom čase, použitie osvojených vedomostí z danej problematiky získaných z jej permanentným sledovaním, štúdiom právnych noriem

a problémov, ktoré sa najčastejšie v praxi vyskytujú, čo je úroveň profesionála. Treba brať do úvahy, že ľudia, ktorí sa rozhodli do realizácie projektu vložiť svoj voľný čas a vedomosti, ako uvádzame vyššie, pre vec verejnú (čo pomaly, ale isto zaniká), nemajú podľa nás najmenší dôvod vkladať do projektu ešte aj svoje súkromné peniaze. Požiadavka, že združenie má dať finančný vklad do projektu, je rozporuplná. Kto by mal mať motív či dôvod vkladať, ergo sponzorovať štát (či spotrebiteľov?). Na rozdiel od iných OZ realizujúcich projekty (asi troch), z nás si nikto prostredníctvom prác na projekte nesupluje vlastnú nezamestnanosť. Niektorí realizátori projektov si ako živnostníci permanentne fakturujú práce, takže o dobrovoľníctvo v ochrane spotrebiteľa nejde, ide o sofistikovanú pracovnú príležitosť.